

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Doctrinale

Alexander <de Villa Dei>

[Straßburg], 19. Juli 1490

De declinatione pronominum

[urn:nbn:de:bsz:31-290421](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-290421)

De declinatōne pronominum

Querit̄. quare post declinatōem nois determinat̄ de declinatōe pro'
nominū. Solo. idēo qz pnomē loco pprii nois ponit̄ z certā p̄ psonam
Arguit̄. pnoia sunt cassa et vana s̄m' p̄ficiant̄. q̄ nō possunt poni lo
co pprii nois. Solo. h̄ dictū est verum qm̄ sunt p̄figerata ext̄ demōstra
tionē z relatōez z tūc dicūt̄ vana p̄ tanto qz nō significāt̄ aliquā deter
minatā rem

Queritur̄

Arguit̄

.i. regula

Estqz mei vel mis in prima tuiqz suiqz

huic pnoī ego .i. recte declinatōis

Recto persone non seruit regula prime

Quē q̄ ista tria pnoia. i. ego mei vel mis. tu tui vel tis. z sui sibi sunt i
p̄ma norma declinatōnū. i. sunt p̄me decliatōis. Et dicit̄ vlt̄er̄ q̄ regu
laris decliatō nō seruit nō p̄me p̄one. qz irregularit̄ facit̄ suos obliq̄s
vt illi? .i. regula .i. decliatōis

Pria decli
natio

Debet mis facere gto norma secunde

tu .i. regula .i. decliatōis

Debes formare per eam pronomina quinqz

.i. p̄dicē pnoib' .i. p̄mitiua spēs .i. fertur .i. fore

His octo species primaria dicitur esse

Quē q̄ norma scde decliatōis pnois facit̄ ius i gto. z p̄ eā declinat̄
quinqz pnoia. i. ille ip̄e ip̄e h̄ z is. Et hec octo pnoia p̄dicta sūt p̄mitiue spēs
Arguit̄. sūt plā noia scde decliatōis q̄ quinqz ḡ text' est falsus. An̄ce
dēs p̄bat̄ de h̄ p̄noie idē. Solo. comprehendit̄ s̄b suo simplici. s̄is.

Secōda decli
natio

De p̄mitiis

Arguit̄

Querit̄. quō declinat̄ idē. Solo sic. Nō h̄ idē hec eadē h̄ idē. gto
h̄' eiusdē. dō huic eadē. actō huic eadē. h̄ eadē. h̄ idē. abltō ab h̄ eadē
ab hac eadē ab h̄ eadē. In nō plī idē eadem eadē. gto eorundē eorū
dem eorundē. dō idē idē vel eadē. actō eadē eadē eadem. abltō ab his
idē idē vel eisdem.

Querit̄

.i. demōstratia sūt .i. reltia sūt .i. octo .i. s̄ba

Monstrāt z referūt hec z quasi fixa manebūt

ista quattuor .i. reltia sūt .i. alia pnoia .i. demōstratia sūt z demōstratis

Is suus ip̄e sui referūt z sed cetera monstrant

h̄ pno' .i. reltiū z demōstratiū .i. p̄nomē

Ille refert monstrat non facit hoc aliud

meus tuus suus n̄r v̄i nostras vestras

De qz tribus primis septē fit origo supremus

De deriva
tōis.

b z

De declinatōne pronominum

.i. septē derivatiua. vt me? tu? tē.

Personas duplices hec designare vident

.i. denotaf

Cum possessore possessio significatur

.i. declinans h. p. nomē

Formās quis vel qui donato crede minori

.i. p. nois .i. declinatōes .i. declinatōem.

**Tercio de
clinatio**

Tertia p. primam fit nois atqz secundā

.i. declinatōes .i. diuidit .i. minor .i. satis.

Has tres distinguit donatus sufficienter

.i. declia. p. nois .i. decliatōi .i. filis .i. forte

**Quarta de
clinatio**

Quarta quidem terne par debet nois esse

**Pronomē
quid est**

Est declinandi. Item p. nomē fm donatum sic diffinit. Est pars

orōnis q. p. nomine posita tantūdem pene significat psonāqz interdū re-

cipit. Item fm p. rificianum diffinit sic. Pronomē est pars orōnis que

loco p. p. nois ponit r. certā significat p. nomē. Item p. nomē dupli-

ci de causa inuentū est. scz causa necessitatis. r. causa cōmoditatis. Cau-

sa necessitatis fuit quia ante inuentōem p. nomis nō potram expmēre

mentis pceptum. qz tūc verba p. me et secunde p. sone nō habuerūt suppo-

sita. Causa cōmoditatis est certitudo locutōis r. sententie. Si em dice-

retur fortes pugnauit. r. fortes fleuit. dubium esset audienti. vtz sit idē

fortes q. pugnauit r. fleuit. ex quo p. p. nomē potest pla equo ce signifi-

care. s. cum dī fortes pugnauit r. ille fleuit. ibi audiēs certificatus est q

locutio fit de eodem forte. iuxta illud. Nomina nō certe dant. qd. p. noia

certe. Est declinandi. Sententia. Item quadruplex reperit de-

clinatio in p. nomib. scz p. ma secunda tertia r. quarta. q. infra declara-

būtur p. ordinem. Item tria sunt p. noia p. me declinatōis. scz ego tu

et sui. cū eoz p. declinētis. Et dī aliquod p. nomē p. me declinatōis quia

mittit gēnū singularē in ei vel in is. et dīn in i. vt ego mei vel mis mibi.

tu tui vel tui tibi. Et nota q. ego facit a se irregulariter suos obliquos. vt

patet ibi. Recto persone. Item quidam ponūt differentia inter mis

et mei. et tui et tui. dicentes q. mis r. tui important possessionē impuram

sed mei r. tui possessionē puram. vñ? His est concessum. sitqz mei pro-

priū. Idem dicit Iohannes de gar. vñ? Inter mis atqz mei solet distā-

tia talis sumi. namqz mei possessio dicitur esse pura. q. p. mis cōmūta

significatur. Sed hec differentia non est a p. mis grāmaticis posita. puta

a p. rificiano et donato. necho diernis temporibus in nostro cōmū vñ

seruat. P. nomē em indifferentē mei vel mis. tui vel tui. put mei? cōgruit

**Quadruplex
natio p. no-
minis
Pria decli-
natio p. no-
minis
Differentia
mis r. mei.**

De declinatione pronominum

in metro. **I**tem Ego tu sui irregulariter declinant. et tñ autor solū facit mentem de irregularitate b^o pnois ego. Et h^o ideo. qz mag^o irregulariter declinat q̄ alia duo. s. tu et sui. **I**tem hūc sunt pnoia sc̄e declinatōis. ille ip̄e iste h^o is. Et dicūt sc̄e declinatōis qz mittūt gūm singularē in iusvel in ius. et dñm in i vel in c. vt ille illius h^o h^o huius huic. **H**is octo species p̄maria. **D**icit qz hec octo pnoia. scz ego tu sui ille ip̄e iste h^o et is sunt p̄mitiue species. qz nō deriuāt ab alijs s̄ alia deriuant ab istis. Et hec octo pnoia sunt q̄si fixa. i. s̄stātiua. qz possunt redere supposituz uerbo p̄sonali. vt ego curro. tu disputas. Ille scribit. hic cantat et. **I**tem quedā de his sunt relatiua et q̄dā demonstratiua. **I**tem is suus ip̄e sui sunt relatiua. **I**tem h^o p̄nomē ille ē demonstratiū et relatiuū simul solū et nullū aliud p̄nomē. **I**tem alia pnoia sunt demonstratiua q̄ sunt decē s̄m cōmunes gr̄maticos. vñ. **H**ic ego tuqz me^o noster vñ tu^o iste nostras et vestras demonstratiua vocant. **D**ecqz trib^o p̄mis p̄mis pnoib^o p̄mitiue species. **E**xemplū hec septēz pnoia me^o tuus suus noster vester nostras et vestras sunt deriuatiue species. et formant^o ab istis trib^o p̄mis pnoib^o q̄ sunt ego tu sui. quia ab h^o p̄noie ego mei descendit me^o a u. et noster a u. et nostras nostratis. Ab h^o p̄nomie tu tui descendit tu^o a u. et vester vestratis. Et ab h^o p̄noie sui descendit su^o a u. **E**t si gnificant duplices p̄sonas. scz tā possessorē q̄ rem possessam. vt meū. i. aliqd̄ mei. et. **I**tem s̄m autores motoz significadi sunt quoz pnoia gentilia. scz meas tuas suas nostras et vestras. s̄m alexandru et in cōmuni vsu loquentiū habem^o solum duo. scz nostras et vestras. Et sic dicimus quidam esse pnoia simplicia et finita. scz ego tu sui ille ip̄e iste hic is meus tuus suus noster vester nostras et vestras. **H**z donat^o ponit solū tredecim qz nō curat de duob^o pnoib^o scz nostras et vestras. **I**tem dñ notāter simplicia. qz computāto triaz pnoia composita sunt multo plā q̄ quindecim. scz egomet ip̄e. suimet ip̄emet. et. **I**tem dñ notāter finita. quia s̄m donatū sunt quedam pnoia infinita. scz quis qualis et. Et illa tria nō numerant^o inter pnoia. s̄ dicim^o qz illa sunt noia habētia sc̄cūday declinatōem pnois. **I**tem q̄srel qui debet declinari sicut p̄nomen secundē declinatōis. vt patet in donato minori. **I**tem quis talis qualis quant^o et. s̄m donatuz sunt pnoia infinita et cōmunis q̄. Et mouēt tali motuo. qz om̄e p̄nomen ex forma sue impositōis indifferent^o pertinens est ad om̄e suppositū. et p̄ demonstratiuē et relatiuē potest certificari. sicut ille ip̄e iste hic. et. licet s̄m se sunt valde p̄fusa et casta. quia nō magis respiciūt vnū suppositū q̄ aliud. s̄ p̄ demonstratiuē et relatiuē certificant. vt dicentō. ille currit demonstrando forte. Similiter cum dico fortes currit et ip̄e mouēt p̄ relatiuē. ibi em̄ patet qz illa p̄nomina cer-

Iregularis declinatio pnois. **S**c̄da declinatio pnois. **Q**uinqz sūt pnoia sc̄e declinatōis. **D**e p̄mitis pnoib^o.

De deriuatis pnoib^o.

Item quidecim sunt p̄nomina

Et q̄s qui talis et. sūt pnoia l̄noia